

Predstavniki inženirjev in tehnikov pri maršalu Titu

Predsednik vlade FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito sprejel v soboto popoldne v navzočnosti ministra za težko industrijo Franca Leskoška predstavnike udeležencev posvetovanja inženirjev in tehnikov o mehanizaciji in elektrifikaciji kmetijstva, ki je bilo te dni v Novem Sadu.

Člani delegacije so sporočili tovarišu Titu pozdrave 563 udeležencev posvetovanja, inženirjev, agronomov in elektroinženirjev, tehnikov, izumiteljev, novatorov, racionalizatorjev in udarnikov, potem pa so ga v glavnih potezah seznanili z delom posameznih naših strokovnjakov na posvetovanju.

Razlage posameznih delegatov o vrsti in posvetovanju obravnavanih problemov so pokazale vso širino gledanja na sedaj potrebne vasi in resnost, s katero smo se lotili iskanja najboljših rešitev za elektrifikacijo in mehanizacijo našega kmetijstva. Cilj takšne koristne izmenjave mnenj in obveščanja o praktičnih izkušnjah je bil na eni strani omogočiti hitrejšo, boljše in lažje delo v kmetijstvu, na drugi strani pa prispevati tudi, da se bomo v proizvodnji kmetijskih strojev postavili na lastne noge. V tem oziru je bilo sproženih in sprejetih več predlogov. Pri uresničevanju teh problemov bomo spoštovali naše pogoje in specifičnost potreb posameznih naših krajev. Med prvimi so predlogi glede tako imenovanega ročnega traktorja na eno kolo, sejalke za krompir, mlatilnice, samovozalnice, sejalke za koruzo, sadilke za krompir, kultivatorja, separatorja, stroja za predelavo in konzerviranje živinske krme, stroja za predelavo mleka itd. Notranji promet na pomoljih, ki je v celoti vzel zelo velik, bomo pospešili in olajšali z graditvijo posebnih voz na živinsko in traktorsko progo, z elevatorji in hlevskimi železnimi na eno tračnico, gozdni in planinski promet posameznih gospodarstev pa s malimi žičnimi železnicami. Posebna pozornost je bila posvečena na posvetovanje energetiki, pridobivanju novih virov energije. Tudi skupina, ki je proučevala to vprašanje, je sprejela vrsto konkretnih sklepov: odobrila je model prečiste 7 kilovadne lesene turbine, ki jo lahko izdelava vsak vaški kolar in ki lahko poganja majhen električni generator, le-ta pa brez slehernega regulatorja, kar namno počeni proizvodnja. Razen tega so proučili še druge 12, 20, 40 in 80 kilovadne turbine za izkoriščanje najmanjših virov vodne energije. Proučili so tudi uporabo energije vetra v površinskih in višinskih zračnih plasteh s pomočjo majhnih vetrnic in central na veter, nameščenih v lahke prevoznih balonih, ki bodo tudi dajale ceneno električno energijo tam, kjer ni večjih polkov, da bi lahko izkoristili njihove padce, večje elektrarne pa so daleč. Sklepi komisije, ki je proučevala motorje z notranjim zgorevanjem, bodo omogočili, da bomo izdelovali najpreprostejše in za naše razmere najbolj ekonomične motorje.

Člani delegacije so ponosno poudarili, da je bila na posvetovanju že odobrena vrsta tipov raznih strojev, ki s svojimi prednostmi prekašajo sodobne tuje izdelke, razen tega pa je bilo sproženih več konkretnih nazorov in napotkov konstruktorjem in tehnikom, da bodo izdelali načrte za druge stroje.

Maršal Tito se je zahvalil udeležencem posvetovanja za pozdrave, ki so mu jih sporočili, potem pa je rekel o njihovem delu in samem posvetovanju med drugim:

«Tovariši, zelo pohvalno je, da ste se tako na široko lotili proučevanja možnosti uporabe virov električne energije in kmetijstvu potrebnih tehničnih sredstev. Naša država je v tem oziru zelo zaostala in storiti moramo vse, da bo tudi na tem področju napredovala. Na sproženo vprašanje materiala ne smemo gledati preveč pesimistično. Letos in morda še prihodnje leto bo še nekaj težav, toda

zaradi trenutnega pomanjkanja materiala ne smemo iti v primitivnost, ker bomo imeli v bližnji bodočnosti velika tehnična sredstva.

Strinjam se z mnenjem, da je treba za pridobivanje električne energije uporabiti vse možne vire, in sicer ne le za preskrbo kmetijstva, marveč prav tako tudi industrije. To je zelo važno vprašanje in posvetili mu moramo veliko pozornost ne glede na to, da gradimo velike termoelektre. Kar zadeva motor z notranjim zgorevanjem, menim, da bi morala iti rešitev v tej smeri, da izdelamo ustrezni Diesel-motor, ker bomo imeli v doglednem času dovolj nafte. Rad bi pripomnil samo nekaj splošnega: v svojem delu morate uporabljati tudi napredek tehnike v drugih državah in obravnavati mnoge stvari v skladu z našimi potrebami, prilagodevati jih našim pogojem.

Drugače bi vam pa položil na srce skrb za pospeševanje kmetijstva v naših hribovitih krajih, kjer imamo pogoje za živinorejo in za pridobivanje velikih količin živinske krme, ki gre tam za sedaj še v izgubo. Ročne traktorje na eno kolo bi morali izpopolniti zlasti za takšne kraje, da bi z boljšim obdelovanjem rodovitna humusna zemlja postala še bolj ša in da bi jo še boljše izkoriščali za razne posevke.

Tovariši, zelo sem zadovoljen z delom udeležencev posvetovanja, ker vidim, da ste vsestransko zajeli probleme kmetijstva. Mislim, da bo to vaše posvetovanje rodilo dobre sadove, zlasti pa se veselim, da so med strokovnjaki, ki delajo za napredek našega kmetijstva, tudi pripadniki Armade. Vaše delo in vaše posvetovanje dokazuje, da resno gledate na napredek naše kmetijske proizvodnje, brez katerega bi težko napredovali glede na velik prirastek industrijskega delavstva in zmanjšanje števila delovne sile na vasi, pa tudi glede na naraščanje števila

Velike moderne ladje za naše trgovinsko brodogradnjo

Naše trgovinsko ladje, ki je obsegalo po vojni komaj nekaj tisoč ton, ima zdaj na razpolago velike in moderne ladje, ki plujejo malone po vseh morjih in oceani sveta. Samo lani je dobilo naše ladje šest novih velikih ladij, med njimi štiri zgrajene doma; dobilo je dve največji in najmodernejši ladiji, prekoceanski motorni ladiji »Srbija« in »Hrvatska«. Letos pa bo še bolj naraslo. Nedavno smo prevzeli dve v tujini zgrajeni moderni ladiji.

Za razvoj našega trgovinskega ladjevja, je bilo lansko leto pomembno zato, ker smo kljub kominformovski gospodarski blokadi zgradili prvo serijo velikih in modernih ladij »Zagreb«, »Sarajevo«, »Skoplje« in »Titograd«. To so nad 4000 tonske ladje, zgrajene v ladjedelnici »3. maj« in opremljene z najmodernejšimi napravami. Vse štiri ladje vozijo na Bližnji vzhod. To je ena naših največjih in najboljših pomorskih zvez.

V rotterdamski ladjedelnici pa so zgradili za nas veliko motorno ladijo »Srbija«, ki je ena naših najmodernejših ladij. Na tej nad 9000 tonski ladiji, zgrajeni po načrtih naših domačih strokovnjakov, je ostal del nadkrova prazen, da smo lahko novo ladijo popolnoma preuredili iz tovorne v potniško-tovorno. To nalogo so izpolnili v zavodu »Viktor Lenac« na Reki, kjer so razen obstoječih zgradili še nove potniške kabine za 32 potnikov. Zdej je na novi ladiji prostora za 44 potnikov. Razen tega smo dobili letos še drugo veliko prekoceansko ladijo, večjo od »Srbije«, ki je bila temeljito preurejena v splitski ladjedelnici »Vicko Krstulović« in je dobila ime »Hrvatska«. Obe ladji vozita zdaj na naših progah čez Atlantski ocean.

rojstev in znatno povečanje števila našega prebivalstva v bližnji bodočnosti.

Vam, tovariši, je v vašem eksperimentalnem delu potreben pogum. Višja tehnična sredstva, ki jih bomo kmalu imeli, vam bodo omogočila, da boste lažje uredili svoje načrte, in nikomur izmed vas se ni treba plašiti, da bi bila katera njegova držejša zamisel — utopija. Mnoge znanstvene teze imajo lahko prvi hip v sebi nekaj utopijskega, toda to se postopno izkristalizira in postane realno.

Tovariši, želim vam v vašem delu kar največ uspehov za blaginjo naše socialistične države.

Ko se je tovariš Tito poslovil od članov delegacije, je po njih poslal pozdrave vsem udeležencem posvetovanja inženirjev in tehnikov.

MNOŽIČNA UDELEŽBA NA VOLITVAH LJUDSKIH ODBOROV V BEOGRADU

Na volišču št. 23 sta volila maršal Tito in Edvard Kardelj

Beograd, 29. maja. Včeraj so se prebivalci Beograda množično udeležili volitev za ljudske odbore. Ze v zgodnjih jutranjih urah so čakale pred okrašenimi volišči dolge vrste volivcev, ki so hoteli čim prej izpolniti svojo državljansko dolžnost. Dasi končni rezultati še niso znani, govore prva poročila z volišč o velikih udeležbi volivcev v vseh rajonih Beograda. Ze do 9 dopoldne je glasovalo v Beogradu 87.195 volivcev. V prvem rajonu je v prvih dveh urah glasovala tretjina vpisanih volivcev. Do 11 je glasovalo 52,5% vpisanih volivcev.

Okrog 10 je prišel na 23. volišče predsednik zvezne vlade maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito v spremstvu podpredsednika vlade Edvarda Kardaolja. Večje število volivcev pred poslopjem in v sobi, kjer je delala volivna komisija, je navdušeno pozdravilo tovariša Tita in Kardaolja. Maršal Tito in podpredsednik Kardaelj sta opravila svojo volilno dolžnost.

DESET KOLEKTIVOV KOVINSKE INDUSTRIJE obliublja, da bodo presegli polletni plan

Konec prvega polletja se nam bliža s tako naglico, da je nekaterim delovnim kolektivom, ki so imeli v proizvodnji tehnične težave, ali ki se niso dovolj zagrizli v delovni boj že v začetku leta, čas za izpolnitev plana prav kratko odmerjen. Za volitve in pred 1. majem so hoteli povsod z izpolnjevanjem planskih nalog, prav tako pa tudi sedaj v rudnikih, tovarnah in gozdovih delavci ne utrudno hite, da bi čimprej izpolnili polletni plan.

Partijska organizacija glavne direktije kovinske industrije je že v začetku leta sprejela obvezo, da bo podjetjem vsestransko pomagala, tako da bi bil plan v okviru direktije izpolnjen do dneva republike. K temu sodelovanju je partijska organizacija povabila tudi republiški odbor kovinarjev Slovenije. V začetku maja je odšla na teren komisija, sestavljena iz članov partijske organizacije, republiškega odbora in predstavnikov glavne direktije, da pomagajo podjetjem za čimprejšnjo izpolnitev plana.

V kolektivih, kamor je prišla ta komisija, so se k posvetovanju zbrali tehnični strokovnjaki, člani partijske in sindikalne organizacije podjetja. Do področnosti so pretresli položaj, ki je v tovarni. Na podlagi razpoložljivih količin materiala, delovnih pogojev in vsega ostalega se je podjetje obvezalo, kako bo izpolnilo plan prvega polletja.

V tovarni emajlirane posode v Celju so se obvezali, da bodo polletno finančno plansko nalogo izpolnili s 101%, z izvenplanskimi produkti pa bo finančni plan presežen za 7,3%. V mariborski litarjni bodo finančni plan prvega polletja presegli za 16%, poleg planskih del pa bodo opravili še toliko izvenplanskih del, da bo finančni plan prvega polletja izpolnjen s 122,5%. V tovarni tehnic v Celju bodo izpolnili polletni finančni plan s 93%, z izvenplanskimi deli pa bo izpolnjen 105,5%. V Zrečah bodo s planskim in izvenplanskimi deli presegli pol-

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Predstavniki inženirjev in tehnikov pri maršalu Titu
Sprejeta je bila jugoslovanska resolucija o pomoči slabo razvitim deželam
Prvi udarniki frontnih gozdskih brigad
Fizkultura — Dopisi — Šah

Danes bo na Mirogoju v Zagrebu pokopan NARODNI HEROJ RADE KONČAR

Zagreb, 29. maja. Jutri popoldne bodo v Zagrebu na Mirogoju položili v skupno grobnico posmrtno ostanke narodnega heroja Rade Končarja, narodnega heroja Josipa Kraša, člana Centralnega komiteja KPJ in CK KPH, nadalje sekretarjev CK SKOJ-a Josipa Debeljaka, Paje Marjanoviča, Mije Oreškega, Janka Mišiča, Zlatka Šnajderja, Josipa Kolumba, Pere Popoviča ter sekretarja Rdeče pomoči Jugoslavije Nikole Hecimoviča, narodnega heroja Goje Kovčevića, člana Mestnega komiteja KPH v Zagrebu Josipa Adamiča in člana SKOJ Slavka Oreškega.

V Šibeniku so v soboto prenesli posmrtno ostanke narodnega heroja Rade Končarja s pokopališča v Delavski dom. Na tej poti so ga pospremile velike množice delovnih ljudi Šibenika. Na mrtvaški oder so ustanove in organizacije položile številne vence. Mimo odra je šla velika množica prebivalcev, na častni straži pa so bili člani Okrajnega in Mestnega komiteja Partije.

V nedeljo zjutraj so posmrtno ostanke prenesli na obalo in jih položili na katafalk. Po govoru Ante Jurjeviča, člana CK KPH, so partijski in oblastni funkcionarji kredo prenesli do železniškega vagona. Nanjo so položili številne vence, potem pa je vlak odpeljal proti Zagrebu.

Danes dopoldne so kredo s posmrtnimi ostanke Rade Končarja pripeljali na glavni kolodvor v Zagrebu, hkrati pa tudi posmrtno ostanke narodnega heroja Josipa Kraša, ki so ga 19. oktobra 1941 ubili ustaši v Karlovcu. Člani Politbiroja CK KP Hrvatske so kredo prenesli do salona železniške postaje in ga položili na katafalk, od tu pa so ju prepeljali v Radnički dom, kjer so tudi kredo s posmrtnimi ostanke drugih sokojevskih in partijskih voditeljev, ki bodo jutri položeni v grobnico na Mirogoju.

Rade Končar je bil rojen v Liki 1911. leta v siromašni kmečki družini. Po osnovni šoli se je šel učiti strugarstva najprej v Leskovac, kasneje pa v Beograd. Kot mlad kovinar je aktivno delal v delavkem gibanju Beograda. Leta 1934 je postal član KPJ. Bil je večkrat zaprt. Na najstrašnejša mučenja v beograjski glavnici je bil njegov odgovor — molk. Konec 1937. leta je prišel v tovarno »Siemens«, danes »Rade Končar« v Zagrebu, kjer je ustanovil prvo partijsko organizacijo, v prvi polovici 1938. leta pa je vodil veliko stavko, ki se je končala z zmago delavcev. Teja leta je postal član Mestnega komiteja KP Hrvatske v Zagrebu, v decembru 1939 pa sekretar CK KP Hrvatske. Na peti državni konferenci 1940. leta je bil izvoljen v Politbiro CK KPJ.

Ko je okupator vdrl v našo deželo, je bil Končar prvi in najodločnejši organizator ljudske vstaje in prvih partizanskih odredov v Hrvatski. Zaradi okrepitev partijskih organizacij in organiziranja narodne osvobodilne borbe je obhodil vso Slavonijo, Banijo, Kordun, Liko ter v oktobru 1941. prišel v Dalmacijo. 17. de-

cembra je bil v Splitu ranjen in je padel v roke italijanskih fašistov. Poizkus, da bi pobegnil, se mu ni posrečil. V februarju 1942 so Italijani na podlagi dokumentov, ki so jih dobili od zagrebške policije, odkrili, koga imajo v rokah in so ga izpostavili zverinskemu mučenju. 19. februarja so ga odpeljali v Šibenik, kjer ga je ita-

Narodni heroj Rade Končar

lijansko specialno sodišče obsodilo na smrt. Ves čas izpraševanja in mučenja sovravniki niso od Rade Končarja ničesar izvedeli. Ko so ga po obsodbi vprašali, če bo prošil za pomilostitev, je Končar odgovoril: »Milosti ne prosim, niti bi vam je mi ne dali.« 22. maja 1942 je bil skupaj s 25 tovariši iz Splita ustreljen.

Rade Končar je bil eden najboljših voditeljev KPJ v najtežjih dneh našega ljudstva. Liki komunisti, voditelja in tovariši Rade Končarja ter njegovo delo živi in bo živelo vse čase.

Dve novi hidrocentrali

Črna gora je dobila prvo hidrocentrarno po osvoboditvi. Zgradili so jo na Mušoviču Rijeki pri Kolašinu. Čeprav je to manjša elektrarna, ki ima zmogljivost le 1800 kilovotov, je vendar velika pomena za industrijski razvoj Črne gore. Elektrarna bo dajala energijo velikemu kombinatu za predelavo lesa v Mojkovcu.

Ob Titovem rojstnem dnevu so izročili v obrat manjšo hidrocentrarno pri Vrbičah v gružanskem okraju v LR Srbiji. Zgradili so jo člani Ljudske fronte.

INDUSTRIJSKI KOMBINAT ZA SVILO JE ZAČEL OBRATOVATI V TITOVEM VELESU

Letni finančni plan z 8,5%. Podjetje Remont v Mariboru bo polletni finančni plan preseglo za 15%, Remont v Ljubljani pa za 38%. V tovarni verig Lesce bodo izpolnili polletni finančni plan, z izvenplanskimi izdelki pa bo presegli še za 9%. V tovarni kos in srpov v Trzinu bodo polletni finančni plan presegli za 2,5%. V tovarni poljedelskega orodja Batuje pa ga bodo izpolnili. V Utensiliji bodo s planskimi in izvenplanskimi deli presegli finančni plan za 6,5%. Na podlagi teh obvez bo polletni finančni plan v okviru glavne direktije kovinske industrije izpolnjen približno s 100,5%.

Seveda je morala komisija v tovarnah reševati tudi razna vprašanja, ker podjetjem manjka ta ali oni material. V »Elmi« nimajo žice prave debeline. Člani komisije so naročili tovarni verig v Lescah, da prevlečejo žico na pravo dimenzijo za tovarno »Elmo«. Podjetje Remont v Ljubljani jim bo po posredovanju komisije poslalo vijake. V Saturnusu ne bi mogli izgotoviti črpalk zaradi pomanjkanja ročajev. »Utensilija« bo odselej bolj redno dobavljala ta kritični material Saturnusu. V tovarni okovja Limbuš pri Bistrici manjka že precej časa 2,5 mm pločevina za okensko in vratno okovje. Komisija je ugotovila, da leži 20 ton takšne pločevine v tovarni tahtnici v Celju in naročila, da to pločevino takoj pošljejo v Limbuš-Bistrico. V tovarni tehnic je ležala pločevina, ki je niso rabili, ker je bil plan izdelkov spremenjen; zaradi okornosti distribucijskega aparata pa pločevine niso nikamor poslali.

Kovačije v Zrečah, Batujah, Rušah in Muti so se že lani in tudi letos borile s pomanjkanjem materiala za poljedelsko orodje. Iz Zenice jim sicer pošljejo, a zelo neredno material, ki je tako debel, da ga morajo v kovačijah prekovati tudi za 40 mm. To seveda kovačem vzame

veliko časa. V Zenici bi lahko ta material stanjšali s stroji v kratkem času in z manjšo porabo delovne sile. Komisija je zaradi tega stopila v stik s centralno upravo Sindikata kovinarjev Jugoslavije in republiškim odborom kovinarjev Bosne in Hercegovine, da to nepravilnost v Zenici čimprej uredi.

Sedaj, ko je v nekaterih podjetjih zagotovljen kritični material, bodo začeli sprejemati delovne obveznosti delavci na posameznih delovnih mestih. To sprejemanje obvez bo tekmovanje za čimprejšnjo izpolnitev polletnega plana še bolj poživilo. Glavna direktija bo za mesec maj in junij pošljala vsem podjetjem vsak dan bilten o izpolnjevanju obveznosti, ki so jih kolektivi prevzeli.

INDUSTRIJSKI KOMBINAT ZA SVILO JE ZAČEL OBRATOVATI V TITOVEM VELESU

Ljudska republika Makedonija je dobila po osvoboditvi kad 20 industrijskih obratov — več kakor v stari Jugoslaviji v dvajsetih letih tako imenovana Južna Srbija. Med najpomembnejšimi industrijskimi strokami je tekstilna, ki se je lani v primerj z letom 1959 okrepila za 512,5%. Ze letos bo tekstilna industrija MR Makedonije izpolnila 105% letnega plana.

Za kapitalno graditev tekstilne industrije so v treh letih porabili 74 milijonov din, letošnje investicije pa dosega celo 420 milijonov din. Gradijo tri tekstilne kombinata: za svilo v Titovem Velesu, za volnene tkanine v Tetovam in za bombažne izdelke v Štipu. Tovarne bodo opremljene z naj-sodobnejšimi stroji.

Ob Titovem rojstnem dnevu so izročili v obrat prve oddelke velikega industrijskega kombinata za svilo v Titovem Velesu.

Maršal Tito med nosilci štafetnih palic, ki so mu za rojstni dan prinesli pozdrave vsega jugoslovanskega ljudstva

